

บทวิเคราะห์ระบบเครดิตทางสังคมของสาธารณรัฐประชาชนจีนและประเทศไทย

ANALYSIS OF THE SOCIAL CREDIT SYSTEM: A CASE STUDY OF THE PEOPLE'S
REPUBLIC OF CHINA AND THAILANDนิติพล ธารารูป¹ และณัฐวดี ลิ้มเลิศเจริญวนิช²Nitiphol Thararoop¹ and Natthavadee Limledjalearnvanit²¹คณะรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต ²นักวิจัยอิสระ¹Faculty of Public Administration, Dhurakij Pundit University ²Independent Researcher

Received: October 25, 2021 / Revised: February 14, 2022 / Accepted: February 18, 2022

บทคัดย่อ

บทความวิชาการนี้มีวัตถุประสงค์เพื่ออธิบายพัฒนาการระบบเครดิตทางสังคมในสาธารณรัฐประชาชนจีนและระบบเครดิตทางสังคมผ่านการส่งเสริมคุณธรรมในประเทศไทย และนำเสนอแนวทางการประยุกต์ใช้ระบบเครดิตทางสังคมกับการส่งเสริมให้คุณธรรมในประเทศไทย สำหรับสาธารณรัฐประชาชนจีนใช้เพื่อสร้างความน่าเชื่อถือและควบคุมพฤติกรรมของประชาชนในมีความซื่อสัตย์ โดยเก็บข้อมูลผ่านระบบข้อมูลขนาดใหญ่และแปลงพฤติกรรมต่าง ๆ ออกมาเป็นค่าคะแนนบวกสำหรับพฤติกรรมที่ดี คะแนนลบสำหรับพฤติกรรมที่ไม่ดีและบทลงโทษ สำหรับประเทศไทยระบบนี้ถูกใช้ผ่านการส่งเสริมคุณธรรมเพื่อแก้ไขปัญหาทางสังคม แต่ไม่มีบทลงโทษ โดยมีแผนส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติมีคุณธรรมหลักของชาติคือ พอเพียง มีวินัย สุจริต และจิตอาสา เป็นกรอบให้องค์กรและพื้นที่ต่าง ๆ ดำเนินการส่งเสริมคุณธรรมตามบทบาทหรือภารกิจของตน และผลที่เกิดขึ้นคือ มีองค์กรต้นแบบคุณธรรม 4,923 แห่ง และจังหวัดคุณธรรม 10 จังหวัด

คำสำคัญ: ระบบเครดิตทางสังคม สาธารณรัฐประชาชนจีน ประเทศไทย

Abstract

The objectives of this academic paper are to explain the development of social credit system in the People's Republic of China and social credit system through moral promotion in Thailand, and also to offer guidelines for applying the social credit system to promote ethics in Thailand. Currently the People's Republic of China has been using this system to build credibility and control people's behavior in integrity by collecting data through big data systems and transforming various behaviors. It comes out as positive scores for good behaviors and negative scores for bad behaviors and penalties. In Thailand, this system is used through moral promotion to solve social problems but there are no penalties. There is a national moral promotion plan and main morality of the nation, namely, sufficiency, discipline, honesty, and volunteering as a framework for organizations and areas to carry out moral

promotion according to their roles or missions. As a result, there are 4,923 moral model organizations and 10 moral provinces.

Keywords: Social Credit System, People's Republic of China, Thailand

บทนำ

ในช่วงทศวรรษที่ผ่านมา ระบบเครดิตทางสังคม (Social Credit) เป็นประเด็นที่กล่าวถึงมาระยะหนึ่ง โดยในปีค.ศ. 2020 สาธารณรัฐประชาชนจีนเป็นประเทศแรกที่ใช้ระบบเครดิตทางสังคม (The Social Credit System: SCS) สร้างค่านิยมให้บุคคลทำความดีด้วยการสะสมคะแนนเครดิตทางสังคม เพื่อพัฒนาสังคมเศรษฐกิจไปพร้อมกัน (Thaipost, 2019) และ จัดอันดับความน่าเชื่อถือของบุคคล (Trustworthiness) ครอบคลุมไปถึงบริษัทเอกชน และองค์กรต่าง ๆ จนกลายเป็น “ระบบนิเวศทางสังคม” (Social Ecosystem) ที่ครบวงจรส่งผลให้ภาพลักษณ์ของสาธารณรัฐประชาชนจีนมีความน่าเชื่อถือ ปัญหาสังคมได้รับการแก้ไข และระบบเครดิตทางสังคมทำให้เชื่อมโยงทุนทางสังคมและสร้างความสัมพันธ์ทางสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อมูลจากรายงานสถานการณ์คุณธรรมสังคมไทยปี พ.ศ. 2562 พบว่า ประเทศไทยมุ่งเน้นการพัฒนาด้านวัตถุดิบความเอื้ออาทรต่อกัน สถาบันทางสังคม อ่อนแอลง การใช้ความรุนแรงในครอบครัว การหย่าร้าง ผู้ติดยาเสพติดเพิ่มขึ้น และปัญหาการทุจริตที่ส่งผลต่อภาพลักษณ์ของประเทศไทย (Moral Promotion Center, 2021b) ประเทศไทยจึงเริ่มให้ความสนใจกับการพัฒนาระบบเครดิตทางสังคม เพื่อปลูกฝังค่านิยมคุณธรรม โดยมีหลักฐานจากรายงานการประชุมวุฒิสภาครั้งที่ 14 ระบุถึงการให้ระบบเครดิตทางสังคมให้เป็นเครื่องมือสร้างวินัย ความซื่อสัตย์ สุจริต จิตอาสา (Office of the Conference, the Secretariat of the Senate, 2020) และการจัดทำแผนส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2564-2568 กำหนดให้ใช้ระบบเครดิตทางสังคมเป็นกลไกการส่งเสริม

คุณธรรมเพื่อแก้ไขปัญหาสังคมที่มีรากฐานมาจากการขาดคุณธรรม

บทความ เรื่อง บทวิเคราะห์ระบบเครดิตทางสังคมของสาธารณรัฐประชาชนจีนและประเทศไทยมีวัตถุประสงค์เพื่ออธิบายพัฒนาการระบบเครดิตทางสังคมในสาธารณรัฐประชาชนจีนและระบบเครดิตทางสังคมผ่านมุมมองการส่งเสริมคุณธรรมในประเทศไทย และนำเสนอแนวทางการประยุกต์ใช้ระบบเครดิตทางสังคมกับการส่งเสริมคุณธรรมในประเทศไทย อีกทั้งทิศทางการส่งเสริมคุณธรรมของประเทศไทยในอนาคตให้ความสำคัญกับระบบเครดิตทางสังคม ดังปรากฏในแผนฯ ตามที่ได้กล่าวข้างต้น จากความสำคัญดังกล่าว ผู้เขียนจึงจัดทำบทความฉบับนี้เพื่อนำเสนอข้อมูลทางวิชาการ ซึ่งเป็นประโยชน์กับรัฐบาลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมคุณธรรมของประเทศไทยในอนาคต

พัฒนาการของระบบเครดิตทางสังคมในสาธารณรัฐประชาชนจีน

สาธารณรัฐประชาชนจีนใช้ระบบเครดิตทางสังคม เพื่อตรวจสอบและประเมินความน่าเชื่อถือของประชาชนและองค์กรต่าง ๆ ให้ปฏิบัติตามกฎหมายและกฎเกณฑ์ทางสังคม ผู้เขียนอธิบายพัฒนาการของระบบเครดิตทางสังคมในสาธารณรัฐประชาชนจีน 3 ระดับ ดังนี้

ระดับชาติ

ในช่วงปลาย ค.ศ. 1970 เศรษฐกิจของสาธารณรัฐประชาชนจีนเจริญเติบโตอย่างรวดเร็ว และเกิดปัญหาการทุจริต การผลิตสินค้าละเมิดทรัพย์สินทางปัญญา การอพยพย้ายถิ่นฐานของแรงงานที่ออกจากภาคการเกษตรสู่อุตสาหกรรม รัฐบาลจึงแก้ไขปัญหาด้วย

การสนับสนุนแหล่งเงินทุนในระดับท้องถิ่น เพื่อลดการอพยพของประชากร การเปลี่ยนแปลงกรรมสิทธิ์ที่ดินเพื่อสร้างเสถียรภาพระบบเศรษฐกิจด้วยการใช้ระบบเครดิตทางสังคมเพื่อปลูกฝังคุณธรรมความซื่อสัตย์ (Na Sakolnakorn, 2013)

ในปี ค.ศ. 2007-2008 สภาแห่งรัฐได้กำหนดแนวทางการสร้างระบบเครดิตทางสังคม และในปี ค.ศ. 2014 ได้ประกาศใช้แผนงานระบบเครดิตทางสังคมเป็นครั้งแรก และเผยแพร่โครงร่างแผนการสร้างระบบเครดิตทางสังคม (Planning Outline for the Construction of an Social Credit System) (State Council, 2007) เพื่อวางรากฐานระบบดังกล่าวทั่วประเทศ และสร้างความเข้าใจให้แก่ประชาชน ต่อมาในปี ค.ศ. 2015 รัฐบาลได้กำหนดรายละเอียดการให้คะแนนเครดิตทางสังคม (Lee, 2020) สร้างแพลตฟอร์มในระดับประเทศและระดับจังหวัด เช่น ข้อมูลทางการเงิน ข้อมูลอาชญากรรม และกำหนดให้องค์กรธุรกิจรายงานข้อมูลการเสียภาษี ข้อมูลการชำระเงินกู้ ข้อมูลการเกิดพิพาท ข้อมูลการปล่อยมลพิษ เป็นต้น ซึ่งคล้ายกับการดำเนินงานของรัฐบาลอินเดียที่จัดตั้ง Aadhaar เป็นฐานข้อมูลกลางแห่งชาติที่รวบรวมข้อมูลประจำตัวบุคคล โดยมีประชากรอินเดียราว 1.1 พันล้านคนลงทะเบียนข้อมูลแสดงตัวตน (Shahin & Zheng, 2020)

นอกจากนี้ระบบเครดิตทางสังคมถูกประยุกต์ใช้ในเชิงพาณิชย์ (Commercial Social Credit System) เพื่อให้สิทธิประโยชน์กับประชาชน ผู้ที่มีคะแนนเครดิตทางสังคมสูงจะได้รับสิทธิต่าง ๆ เช่น การตรวจสุขภาพฟรี การให้เช่าที่อยู่อาศัย การขอสินเชื่อส่วนบุคคลโดยไม่ต้องมีหลักทรัพย์ค้ำประกัน การเข้าจักรยานรถยนต์ การขอวีซ่า เป็นต้น สำหรับผู้ที่มีคะแนนเครดิตทางสังคมน้อยหรือติดลบจะถูกขึ้นบัญชีดำไม่สามารถทำธุรกรรม เช่น การไม่สามารถซื้อตัวเครื่องบิน รถไฟ และไม่สามารถสมัครงานกับบางหน่วยงานได้ เป็นต้น ผลของการใช้ระบบเครดิตทางสังคม พบว่า ปี ค.ศ. 2019 ชาวจีน 2.56 ล้านคนไม่สามารถขึ้นเครื่องบิน และ

90,000 คนไม่สามารถใช้บริการรถไฟความเร็วสูง เพราะคะแนนอยู่ในระดับน้อย

ระดับองค์กร

ในปี ค.ศ. 2015 รัฐบาลร่วมกับธนาคารกลางแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน (The People's Bank of China (PBOC) พัฒนาระบบเครดิตทางสังคมร่วมกับบริษัทเอกชนนำร่อง 8 แห่ง (Hatton, 2015) ต่อมาในปี ค.ศ. 2017 รัฐบาลได้ส่งเสริมการใช้ระบบเครดิตทางสังคมในระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์กับองค์กรธุรกิจ และจัดตั้งศูนย์ข้อมูลเครดิตสาธารณะแห่งชาติ (National Public Credit Information Center) รัฐบาลได้ร่วมกับบริษัทต่าง ๆ เชื่อมโยงระบบเครดิตทางสังคมด้วย Fin Tech Platform กับองค์กรภาคเอกชน เช่น Alibaba Tencent เพื่อผสานระบบเครดิตทางสังคมเข้ากับการทำธุรกรรมทางการเงิน ตัวอย่างเช่น บริษัท Sesame Credit บริษัทในเครือ Alibaba ซึ่งเป็นแพลตฟอร์มการซื้อปิงอออนไลน์ที่ใหญ่ที่สุดในโลกมีจำนวนผู้ใช้ 400 ล้านคน โดยบริษัทจะคำนวณคะแนนเครดิตทางสังคมของสมาชิก เช่น พฤติกรรมการซื้อ การบริจาคเพื่อการกุศล ความสามารถในการชำระหนี้ ข้อมูลการใช้โซเชียลเน็ตเวิร์ค (Ahmed, 2017) นอกจากนี้ระบบของบริษัท Sesame Credit ได้เชื่อมโยงกับเว็บไซต์ Baihe เพื่อช่วยให้สมาชิกที่มีคะแนนเครดิตทางสังคมสูงถูกมองเห็นได้ง่าย และได้รับสิทธิพิเศษในการจองห้องพักกับโรงแรมและบริษัทรถเช่าระดับวีไอพี (Hatton, 2015)

ในปี ค.ศ. 2018 ผลการสำรวจความคิดเห็นชาวจีน 2,200 คน พบว่า ผู้ที่มีการศึกษา กลุ่มผู้มีฐานะ กลุ่มผู้สูงอายุ ร้อยละ 80 ระบุว่า ระบบเครดิตทางสังคมทำให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี (Donnelly, 2021) สอดคล้องกับผลการสำรวจกลุ่มตัวอย่างชาวจีนจากภูมิภาคต่าง ๆ (Kostka, 2018) พบว่า อัตราการยอมรับระบบเครดิตสังคมอยู่ในระดับมาก โดยเฉพาะกลุ่มผู้มีรายได้และการศึกษาสูง รวมถึงกลุ่มที่อยู่อาศัยในพื้นที่เมือง เพราะระบบนี้ช่วยให้เข้าถึงสินเชื่อและบริการทางธนาคารได้ดีขึ้น

การนำระบบเครดิตทางสังคม สำหรับการจัดอันดับเครดิตทางสังคมขององค์กร พบว่า องค์กรธุรกิจมากกว่า 33 ล้านแห่งใช้ระบบเครดิตทางสังคม และในเดือนสิงหาคม ค.ศ. 2021 สภาแห่งรัฐได้ร่างกฎหมายเครดิตสังคมสำหรับการใช้ระบบสินเชื่อเพื่อสังคมในองค์กรธุรกิจ (Donnelly, 2021)

ระดับพื้นที่

ในปี ค.ศ. 2007 สภาแห่งรัฐได้สร้างระบบเครดิตทางสังคมในระดับพื้นที่ (Area-based) โดยให้รัฐบาลท้องถิ่นใช้คะแนนเครดิตทางสังคมเป็นกลไกการให้รางวัลและการลงโทษสำหรับประชาชนที่มีพฤติกรรม “ความซื่อสัตย์” (State Council, 2007) ในเมืองซูหนิง ในมณฑลหูหนาน เริ่มใช้ระบบที่เรียกว่า เครดิตมวลชน (Mass Credit หรือ Dazhong Xinyong) เปลี่ยนพฤติกรรมของประชาชนได้สำเร็จ ต่อมาในปี ค.ศ. 2010 ได้กำหนดเกณฑ์ต่าง ๆ ให้ชัดเจนมากขึ้น เช่น ระดับการศึกษา พฤติกรรมในโลกออนไลน์ และการปฏิบัติตามกฎจราจร เป็นต้น

ในปี ค.ศ. 2014 ความสำเร็จของโครงการเมืองนำร่องในเมืองซูหนิง รัฐบาลจึงส่งเสริมการใช้ระบบเครดิตทางสังคมในระดับท้องถิ่น เพื่อวางรากฐานการสร้างระบบเครดิตทางสังคมทั่วประเทศ โดยขยายโครงการนำร่องในเมืองต่างๆ ได้แก่ หังโจว (มณฑลเจ้อเจียง) หานจิง (เจียงซู) เซี่ยเหมิน (ฝูเจี้ยน) ฉิงตู (เสฉวน) ซูโจว (เซี่ยงไฮ้) ชูเจียน (เจียงซู) ฮู่โจว (กวางตุ้ง) เวินโจว (เจ้อเจียง) เว่ยไห่ (ซานตง) เหวยฟาง (ซานตง) อี้โจว (เจ้อเจียง) และหยงเฉิง (ซานตง) (Bank of Thailand, 2017; State Council, 2017) ในปี ค.ศ. 2016 รัฐบาลได้ใช้ระบบเครดิตทางสังคมสู่เมืองนำร่องระยะที่ 2 จำนวน 32 เมือง (Credit China, 2018) หลังจากนั้นปี ค.ศ. 2018 คณะกรรมการการพัฒนาและปฏิรูปแห่งชาติ (NDRC) และธนาคารประชาชนจีน (PBOC) ได้คัดเลือกเมืองที่ใช้ระบบเครดิตทางสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพเป็นเมืองต้นแบบ ได้แก่ เมืองหรงเฉิงในมณฑลเหอเป่ย์ เมืองเว่ยไห่ในมณฑลซานตง เมืองซูเจียนในมณฑลเจียงซู

เมืองหางโจวในมณฑลเจ้อเจียง เมืองเวินโจวในมณฑลเจ้อเจียง และเมืองเซี่ยเหมินในมณฑลฝูเจี้ยน (National Development and Reform Commission [NDRC], 2018) เมืองเหล่านี้ได้พัฒนาแพลตฟอร์มการแบ่งปันข้อมูลเครดิตทางสังคม (Credit Information Sharing Platform) และใช้เทคโนโลยีการจดจำใบหน้า เสี่ยงด้วยกล้องวงจรปิดหลายล้านตัวที่เชื่อมโยงกับฐานข้อมูล เพื่อระบุตัวตน และตรวจจับพฤติกรรมของประชาชนตามถนน อาคาร สถานีรถไฟ ห้องเรียน และรถไฟใต้ดิน เพื่อติดตามพฤติกรรมของประชาชน (Gertz, 2019) 3 ประเภท ได้แก่

1. พฤติกรรมด้านการเงิน เช่น การเสียภาษี การจ่ายค่าเช่าบ้าน ค่าใช้จ่ายครัวเรือน
2. พฤติกรรมด้านสังคม เช่น การช่วยเหลือสังคม การวางแผนครอบครัว ความมีระเบียบวินัย การปฏิบัติตามกฎจราจร
3. พฤติกรรมในอินเทอร์เน็ต เช่น การซื้อของออนไลน์ ข้อมูลการใช้โซเชียลเน็ตเวิร์ค และประชาชนทุกคนต้องพกบัตรความน่าเชื่อถือ (Trustworthy Card) เพื่อบันทึกข้อมูล เช่น บุคคลจะได้คะแนนต่ำหรือติดลบ และอาจถูกติดชื่ออยู่ใน “บัญชีดำ (Black-lists)” ถ้าไม่จ่ายค่าปรับ ไม่เคารพกฎจราจร และไม่สามารถทำกิจกรรมหรือซื้อสินค้าหรือรับบริการ เช่น ไม่สามารถซื้อตั๋วเครื่องบินหรือรถไฟ ไม่สามารถสมัครงานเข้ารับราชการในอุตสาหกรรมบางประเภทได้ เป็นต้น ในทางกลับกันหากมีบุคคลได้รับคะแนนดีจะได้รับสิทธิพิเศษต่าง ๆ เช่น สิทธิการดูแลสุขภาพ การให้เช่าที่อยู่อาศัยโดยไม่ต้องค้ำประกัน การขอสินเชื่อส่วนบุคคล การเข้าถึงบริการต่าง ๆ เช่น การเช่ารถยนต์ การขอวีซ่าแบบด่วน สิทธิพิเศษที่โรงพยาบาล และตรวจสอบสุขภาพฟรี เป็นต้น และรายชื่อจะถูกรวบรวมไว้ใน “บัญชีแดง (Redlists)”

โดยสรุประบบเครดิตทางสังคมในระดับบุคคล และเชื่อมโยงกับองค์กรเชิงพาณิชย์ต่าง ๆ นำมาใช้เพื่อประเมินความซื่อสัตย์ การใช้เทคโนโลยีช่วยกำกับติดตามพฤติกรรมของประชาชน เพื่อสร้างภาพลักษณ์ความน่าเชื่อถือของประเทศ

พัฒนาการของการส่งเสริมคุณธรรมในประเทศไทย ระดับชาติ

ประเทศไทยได้ให้ความสำคัญกับการส่งเสริมคุณธรรมเพื่อสร้างพฤติกรรมที่พึงประสงค์ ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ให้กับประชาชนด้วยการกำหนดแผนพัฒนาความซื่อตรงแห่งชาติ ฉบับที่ 1 พ.ศ. 2557-2559 แผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ 1 พ.ศ. 2559-2564 แผนส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2564-2568 เพื่อเป็นแผนหลักให้กับองค์การทุกภาคส่วนในระดับชาติ ระดับองค์กร ระดับพื้นที่ให้พัฒนารูปแบบการสร้างพฤติกรรมเชิงบวก ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์จากการขาดค่านิยมคุณธรรมตามบริบทขององค์กร อีกทั้งข้อมูลจากแผนที่ได้กล่าวถึงการแสดงให้เห็นแนวโน้มว่ารัฐบาล และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีเจตนารมณ์ใช้ระบบเครดิตทางสังคมส่งเสริมคุณธรรมในอนาคต ด้วยเหตุผลดังกล่าว ผู้เขียนจึงทบทวนรูปแบบการส่งเสริมคุณธรรมในประเทศไทยในระดับชาติ ระดับองค์กร ระดับพื้นที่ เพื่ออธิบายพัฒนาการรูปแบบการส่งเสริมคุณธรรมของประเทศไทย เพื่อเป็นแนวทางให้กับรัฐบาล และองค์กรที่มีภารกิจตามแผนคุณธรรมต่าง ๆ สามารถประยุกต์ใช้ระบบเครดิตทางสังคมผสมผสานเข้ากับงานการส่งเสริมคุณธรรมในระดับชาติ ระดับองค์กร ระดับพื้นที่ ซึ่งเป็นขอบข่ายการดำเนินงานเดิมให้เป็นระบบที่สร้างประสิทธิภาพ ประสิทธิผลในการส่งเสริมคุณธรรม ในปี พ.ศ. 2556 ประเทศไทยเริ่มใช้ระบบเครดิตทางสังคมเป็นครั้งแรกในโครงการ เครดิตความดี ซึ่งเป็นโครงการสร้างเครือข่ายจิตอาสา การทำกิจกรรมจิตอาสา และบันทึกคะแนนความดีลงในบัตรประชาชน โดยดำเนินการในระดับจังหวัดและระดับท้องถิ่น เพื่อส่งเสริมให้คนไทยทำความดี แต่ไม่ประสบผลสำเร็จ เพราะขั้นตอนการดำเนินงานมีหลายขั้นตอน (Sub-Committee on Morality, Ethics in the Committee on Religion, Morality, Ethics, Arts and Culture, Senate, 2013)

ช่วงเวลาต่อมารัฐบาลได้จัดทำแผนพัฒนาความซื่อตรงแห่งชาติ ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2557-2559 กำหนดค่านิยมคุณธรรม 4 ประการ ได้แก่ ความพอเพียง ความมีวินัย ความซื่อสัตย์สุจริต และการมีจิตอาสา (Moral Promotion Board, 2015) และยุทธศาสตร์การส่งเสริมคุณธรรม 4 ประเด็น ได้แก่ 1) การส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาศักยภาพของกลุ่มสังคมให้เป็นพลังแห่งการเปลี่ยนแปลงด้านคุณธรรม ความซื่อตรง โปร่งใสของประเทศ 2) การสร้างวัฒนธรรม และค่านิยมร่วมด้านความซื่อตรง โปร่งใสในสังคมไทยให้เป็นวิถีชีวิตของประชาชนทุกระดับ 3) การเสริมสร้างเครือข่ายคุณธรรมความซื่อตรง โปร่งใสในทุกภาคส่วน และ 4) การพัฒนาระบบการบริหารจัดการ และบูรณาการขับเคลื่อนความซื่อตรง โปร่งใสของสังคมไทยให้มีเอกภาพ ผลการขับเคลื่อนระยะแรก พบว่า แผนฯ ไม่ครอบคลุมกับภารกิจขององค์กรไม่สามารถแก้ไขปัญหาคุณธรรมอย่างยั่งยืน (Thararoop & Limledjalearnvanit, 2016)

ในช่วงปี พ.ศ. 2559 รัฐบาลได้จัดทำแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ 1 พ.ศ. 2559-2564 ซึ่งให้ค่านิยมคุณธรรม คือ ค่านิยมด้านดีที่ทำให้บุคคลใฝ่ดีและมีสำนึกความรับผิดชอบ สามารถปลูกฝังสู่บุคคล และต้องทำเชื่อมกับองค์กรทางสังคมเป็นเครือข่ายคุณธรรมครอบคลุมทั่วประเทศ

ในช่วงเวลาเดียวกันระบบเครดิตทางสังคมถูกพูดถึงอีกครั้ง ในปี พ.ศ. 2563 การประชุมวุฒิสภา ครั้งที่ 14 มีสาระสำคัญกล่าวถึงการนำระบบเครดิตสังคม (Social Credit) เป็นเครื่องมือสร้างมาตรฐานให้ประชาชนมีระเบียบวินัย ความซื่อสัตย์ คุณธรรม และรับผิดชอบต่อสังคม การสร้างความโปร่งใสในภาครัฐกิจ (Office of the Conference, the Secretariat of the Senate, 2020) และในปี พ.ศ. 2564 การประชุมคณะอนุกรรมการด้านวิชาการการส่งเสริมคุณธรรมในสังคมไทยจัดทำแผนการปฏิรูปประเทศ

(ฉบับปรับปรุง) ด้านวัฒนธรรม กีฬา แรงงาน และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ถือกิจกรรมปฏิรูปที่จะส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อประชาชนอย่างมีนัยสำคัญ หรือแผน Big Rock กล่าวถึง การใช้ระบบเครดิตทางสังคมกับการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมในทุกช่วงวัย ผ่านการปฏิรูป และการใช้กลไกร่วมระหว่างภาครัฐ และเอกชนส่งเสริมคุณธรรมด้วยการสร้างแรงจูงใจเชิงบวก (Positive Motivation) (Moral Promotion Center, 2021b)

ระดับองค์กร

การขับเคลื่อนแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ 1 พ.ศ. 2559-2564 ส่งผลให้ มีองค์กร แสดงเจตจำนงนำแผนฯ ส่งเสริมคุณธรรมจำนวน 26 องค์กร ได้แก่ 1) องค์กรภารกิจ (สำนักงานจเรตำรวจ สำนักงานคณะกรรมการป้องกัน และปราบปราม การทุจริตแห่งชาติ องค์กรต่อต้านคอร์รัปชัน (ประเทศไทย) คณะกรรมการการศึกษาตรวจสอบการทุจริต และ เสริมสร้างธรรมาภิบาลวุฒิสภา สภาพัฒนาการเมือง กรุงเทพมหานคร สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน และ มูลนิธิสื่อสารความดี) ศูนย์คุณธรรม (องค์กรมหาชน) 2) องค์กรทั่วไป (สำนักงานบริหาร และพัฒนาองค์กรความรู้ (องค์กรมหาชน) สมาคมอาสาสมัครนักสื่อสารชุมชน สถาบันชุมชนท้องถิ่นพัฒนา สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน และสำนักงานประสานการพัฒนาสังคมสุขภาวะ) และ 3) องค์กรส่งเสริมและสนับสนุน (กระทรวงวัฒนธรรม กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสาร กระทรวงศึกษาธิการ สถาบันพระปกเกล้า การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย สำนักงานกองทุน สนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ กรมการศาสนา สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน สำนักงาน เครือข่ายองค์กรงดเหล้า มูลนิธิ ดร.เทียม โชควัฒนา) (Moral Promotion Board, 2015) ในปัจจุบันมี องค์กรส่งเสริมคุณธรรมจำนวน 4,923 แห่ง (Moral Promotion Center, 2021a)

นอกจากองค์กรที่มีส่วนร่วมตามแผนส่งเสริมคุณธรรมตามที่ได้กล่าวมาแล้ว ผู้เขียนได้ทบทวน การดำเนินงานขององค์กรที่ใช้ระบบเครดิตทางสังคม หรือระบบที่คล้ายคลึงกับระบบเครดิตทางสังคมในการส่งเสริมคุณธรรม ได้แก่

1. มูลนิธิเพื่อสังคมไทย จัดทำธนาคารความดี (Goodness Bank) ตัวอย่างที่เป็นที่รู้จักคือ ธนาคารความดีของชุมชนหนองสาหร่าย อำเภอบ้านนา จังหวัดกาญจนบุรีที่มีความคล้ายคลึงกับระบบเครดิตทางสังคมคือ การกั๊ยเงินจากกองทุนหมู่บ้านไม่ต้องมีผู้ค้ำประกัน แต่ใช้คะแนนความดีที่บันทึกในสมุดธนาคารชุมชนเป็นเครื่องค้ำประกัน กำหนดหลักเกณฑ์การทำความดี 5 หมวด 22 ความดี 63 ตัวชี้วัด (Community Organizations Development Institute, 2020) โดยดำเนินงานร่วมกับเทศบาล ศูนย์อำนวยการพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติดแห่งชาติ โดยมีธนาคารเพื่อสหกรณ์และการเกษตร และกองทุนสวัสดิการชุมชนของสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์กรมหาชน) สนับสนุนสินเชื่อในการดำเนินงาน ปัจจุบันธนาคารความดีของชุมชนหนองสาหร่ายได้ช่วยเหลือคนในชุมชนสามารถปลดหนี้สินที่มีมูลค่ารวมกว่า 100 ล้านบาท (Jitniyom, 2019) และขยายไปยังจังหวัดอื่น ๆ เช่น เชียงราย นครศรีธรรมราช ซึ่งมีร้านค้าเครือข่ายในชุมชนเข้าร่วมธนาคารความดี เพื่อแลกเปลี่ยนคะแนนการทำความดีกับสิทธิประโยชน์

2. สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (กพ.) ได้นำระบบเครดิตทางสังคมมาเสริมสร้างการมีส่วนร่วมกับภาคส่วนต่าง ๆ ป้องกันการทุจริต ผ่านการจัดกิจกรรมสร้างการรับรู้ เข้าใจ เกี่ยวกับการพัฒนาประสิทธิภาพของภาครัฐและสร้างการมีส่วนร่วมผ่าน Social Credit System ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 (Office of the Public Sector Development Commission, 2020)

3. กระทรวงสาธารณสุขประกาศเจตนารมณ์เป็นองค์กรคุณธรรม “พอเพียง วินัย สุจริต จิตอาสา” โดย

นำระบบเครดิตสังคม (Social Credit) ปลุกฝังค่านิยม และวัฒนธรรมที่ดี ส่งเสริมการให้ด้วยพลังบวก แก่บุคลากรของหน่วยงาน จนเกิดเป็นพฤติกรรมปรับเปลี่ยน ความคิดของข้าราชการ บุคลากร และเจ้าหน้าที่ ให้คำนึงถึงผลประโยชน์ของชาติ การเชิดชูเกียรติ สร้างขวัญกำลังใจแก่บุคลากรที่มีผลการดำเนินงาน ด้านการส่งเสริมคุณธรรมชัดเจน และถอดบทเรียน การเป็นองค์กรคุณธรรมต้นแบบ (Department of Mental Health, Ministry of Public Health, 2021)

ระดับพื้นที่

การส่งเสริมคุณธรรมในระดับพื้นที่ไม่ได้กล่าวถึง ระบบเครดิตทางสังคมอย่างชัดเจน สะท้อนให้เห็นว่ารัฐบาล และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้ความสนใจ การใช้ระบบเครดิตทางสังคมในระดับชาติ และระดับ องค์กร อย่างไรก็ตามแผนส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2564-2568 และแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) ด้านวัฒนธรรม กีฬา แรงงาน และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ถือกิจกรรมปฏิรูปที่จะส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อประชาชนอย่างมีนัยสำคัญ มีเจตนารมณ์ส่งเสริมคุณธรรมในทุกระดับตั้งแต่ระดับชาติ ระดับองค์กร จนถึงระดับพื้นที่ชุมชนท้องถิ่น ผู้เขียนจึงทบทวนรูปแบบการส่งเสริมคุณธรรมของ ประเทศไทยในระดับพื้นที่ โดยใน ปี พ.ศ. 2558 รัฐบาล และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ปรับเปลี่ยนรูปแบบการ ส่งเสริมคุณธรรมจากองค์กรสู่ระดับพื้นที่ (Area based) คือ ระดับจังหวัดผ่านโครงการจังหวัดส่งเสริมคุณธรรม นำร่อง 4 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดราชบุรี จังหวัดพิจิตร จังหวัดพัทลุง และจังหวัดบุรีรัมย์ เพื่อสร้างกลไกลด ความไม่ดี และกลไกเสริมสร้างที่ดีในการแก้ไขปัญหาสังคมได้อย่างเหมาะสมกับบริบทของจังหวัด (Thararoop & Limledjalearnvanit, 2017) ได้แก่

1. จังหวัดราชบุรี กำหนดอัตลักษณ์คุณธรรม จังหวัดคือ ความพอเพียง สามัคคี และมีวินัย โดยมีผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นประธานการส่งเสริมคุณธรรม และติดตามความก้าวหน้า ร่วมกับเครือข่ายคุณธรรม ได้แก่ ภาครัฐ สถานศึกษา โรงพยาบาล ชุมชน ศาสนา

ท้องถิ่น ภาคประชาสังคม และสถานประกอบการ เพื่อแก้ไขปัญหาทางสังคม เช่น การทำผิดวินัยจราจร สถิติอาชญากรรมลดลง การจัดโครงการคุณธรรมใน โรงเรียนต่าง ๆ การค้นหาทุนวัฒนธรรมส่งเสริมความดี เรื่องเล่าคุณธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ องค์กรธุรกิจ คุณธรรมต้นแบบ และจัดกิจกรรมตลาดนัดความดี ครอบครัวทั้งจังหวัดเพื่อแลกเปลี่ยนองค์ความรู้การ ส่งเสริมคุณธรรม

2. จังหวัดบุรีรัมย์ กำหนดอัตลักษณ์คุณธรรม จังหวัด คือ ความพอเพียง ความสามัคคี และความ จงรักภักดี โดยมีผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นประธานการ ส่งเสริมคุณธรรมและติดตามความก้าวหน้าทุก 3 เดือน ขับเคลื่อนงานคุณธรรมด้วยแบบการบริหารจัดการ รายกรณี (B-CM: Buriram Case Management Model) และจัดทำธรรมนูญหมู่บ้านสันติสุข 9 ดี และ แผนชีวิตหมู่บ้านในการส่งเสริมคุณธรรม เกิดชุมชน ต้นแบบความดี 9 ชุมชน และขยายครอบคลุมทุกอำเภอ ทั่วทั้งจังหวัด

3. จังหวัดพิจิตร กำหนดอัตลักษณ์คุณธรรม จังหวัด คือ มีน้ำใจ รับผิดชอบ จิตอาสา ขับเคลื่อนงาน คุณธรรมด้วยเครือข่ายคุณธรรม 11 เครือข่าย โดยมีผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นประธานการส่งเสริมคุณธรรม และติดตามความก้าวหน้าทุก 3 เดือน โดยใช้เครือข่าย สามารถดำเนินงานและร่วมกันค้นหาปัญหาที่ยาก แก่ ความดีที่ย่อยากทำ และลงมือแก้ไขปัญหา

4. จังหวัดพัทลุง กำหนดอัตลักษณ์คุณธรรม จังหวัด คือ วินัยการจราจร สิ่งแวดล้อม ความพอเพียง และการอนุรักษ์ผ้าไทย ส่งเสริมคุณธรรมด้วยชุมชน คุณธรรม 11 แห่ง สถานีตำรวจ 1 แห่ง จนขยายผลสู่ ตำบล คุณธรรม 31 ตำบล

ผลที่เกิดขึ้นพบว่า สถิติการทะเลาะวิวาท การ ลักขโมยเกิดขึ้นน้อยลง ลด ละ เลิกอบายมุข ปลอดภัย เสพติด และอาชญากรรม มีกลุ่มจิตอาสาทำความดี และกลุ่มอาชีพเพิ่มขึ้น

ปัจจุบันจังหวัดคุณธรรมนำร่องได้ขยายผล เป็น 6 จังหวัด ได้แก่ ศรีสะเกษ ร้อยเอ็ด เชียงราย อุตรธานี

พระนครศรีอยุธยา และสุราษฎร์ธานี โดยประกาศ
วาระคุณธรรมตามแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรม
แห่งชาติ ฉบับที่ 1 พ.ศ. 2559-2564

บทสรุป

พัฒนาการระบบเครดิตทางสังคมในสาธารณรัฐ
ประชาชนจีนถูกนำไปใช้เพื่อแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจ
และสังคม เพื่อสร้างค่านิยมความซื่อสัตย์ ภาพลักษณ์
ความน่าเชื่อถือ โดยสร้างฐานข้อมูลขนาดใหญ่เพื่อ
เชื่อมโยงข้อมูลเครดิตทางสังคมเข้ากับระบบต่าง ๆ ให้
เป็นมาตรฐาน และมีระบบการให้คะแนนพฤติกรรม
ของบุคคล อีกทั้งระบบเครดิตทางสังคมได้ผสานเข้ากับ
วิถีชีวิตของประชาชน ระบบสาธารณูปโภค การจ่ายภาษี
การชำระเงิน การใช้โซเชียลมีเดียและใช้เทคโนโลยี
เชื่อมโยงข้อมูลกับองค์กรธุรกิจการสร้างแรงจูงใจให้
กับประชาชนสะสมคะแนนเครดิตทางสังคมด้วยการ
ให้สิทธิพิเศษต่าง ๆ ปัจจุบันระบบเครดิตทางสังคม
ของสาธารณรัฐประชาชนจีนดำเนินการครอบคลุม
ประชากร 14,000 ล้านคน

อย่างไรก็ตามการใช้เทคโนโลยีการจดจำใบหน้า
การติดตามบุคคล รวมศูนย์การบริหารจัดการระบบ
เครดิตทางสังคมจากสาธารณรัฐประชาชนจีนทำให้เกิด
คำถามว่า ประชาชนอยากทำความดีเพราะมองเห็น
ความสำคัญของการประพฤติดี หรือเกิดจากการถูก
บังคับให้ทำความดี หรือเพราะต้องการสิทธิประโยชน์
 อีกทั้งข้อกังวลเรื่องการปกป้องข้อมูลส่วนบุคคล การ
ละเมิดสิทธิส่วนบุคคล การถ่ายโอนข้อมูลละเอียดอ่อน
เช่น ใบหน้า เสียง ข้อมูลส่วนบุคคลเข้ากับแพลตฟอร์ม
ระบบเครดิตทางสังคม ผู้เขียนมีความเห็นว่าประเด็น

ดังกล่าวเป็นเรื่องที่ต้องใช้ข้อมูลอย่างระมัดระวัง
และควรคำนึงถึงหลักสิทธิมนุษยชน ซึ่งประเทศไทย
ควรศึกษาความพร้อมขององค์การทุกภาคส่วน และ
ประชาชนก่อนเริ่มใช้ระบบเครดิตทางสังคม

ผู้เขียนเห็นว่ารัฐบาลไทยต้องการพัฒนาระบบ
เครดิตทางสังคม เพื่อส่งเสริมคุณธรรมอย่างเป็นระบบ
และลดปัญหาทางสังคม ส่งเสริมให้ประชาชนมีพฤติกรรม
ที่พึงประสงค์ และมีคุณธรรมด้านความพอเพียง
มีวินัย ซื่อสัตย์สุจริต และจิตอาสาตามคุณธรรมหลัก
ของชาติ ซึ่งสามารถดำเนินการได้ผ่านองค์กรทางสังคม
ได้แก่ ครอบครัว องค์กรการศึกษา องค์กรศาสนา
องค์กรทางการเมืองและการปกครอง องค์กรชุมชน
องค์กรธุรกิจ และองค์กรสื่อมวลชน โดยองค์การ
เหล่านี้มีขอบเขตครอบคลุมในทุกระดับสอดคล้อง
กับแนวทางการส่งเสริมคุณธรรมของประเทศไทยใน
ระดับชาติ องค์กร และพื้นที่ อีกทั้งทฤษฎี การกล่อมเกล
ทางสังคม (Socialization) ที่อธิบายว่าการส่งเสริม
คุณธรรมบุคคลต้องมาจากการเรียนรู้สิ่งที่ถูกต้อง
ผ่านสื่อกลางของสังคม สอดคล้องกับการศึกษาของ
Vorakitphokatorn et al. (2009) พบว่า การส่งเสริม
คุณธรรมให้กับคนไทยต้องดำเนินการผ่านองค์กรทาง
สังคมตามลักษณะขององค์กรเริ่มตั้งแต่ระดับครอบครัว
โรงเรียนหรือสถานที่ทำงาน และยังสอดคล้องการศึกษา
Thararoop et al. (2021) ที่พบว่า การปลูกฝังคุณธรรม
ความสุจริตสามารถทำได้ผ่านองค์กรทางสังคมด้วย
แนวคิดวัฒนธรรมองค์กร โดยเน้นการส่งเสริมให้
ทำความดี ไม่บังคับหรือกำหนดบทลงโทษตัดคะแนน
ความประพฤติ ตรงกับแนวคิดระเบิดจากข้างในที่
อยากทำความดีไม่ใช่จากการถูกบังคับ

ตารางที่ 1 การอธิบายระบบเครดิตทางสังคมของสาธารณรัฐประชาชนจีนและการส่งเสริมคุณธรรมของประเทศไทย

ประเด็น	สาธารณรัฐประชาชนจีน	ประเทศไทย
วัตถุประสงค์ คุณธรรมหลัก	แก้ไขปัญหาทางเศรษฐกิจและสังคม ความซื่อสัตย์	แก้ไขปัญหาทางสังคม พอเพียง มีวินัย ซื่อสัตย์สุจริต และจิตอาสา
หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	National Development and Reform Commission (NDRC), People's Bank of China (PBOC) หน่วยงานภาครัฐและองค์กรธุรกิจ	คณะกรรมการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ
กลุ่มเป้าหมาย	ประชาชน องค์กรธุรกิจ และหน่วยงาน ของรัฐ	ประชาชน ภาครัฐ ภาคการศึกษา องค์กร ธุรกิจ ภาคประชาสังคม
การดำเนินงาน ผลที่ได้	ให้คะแนนบวกและลบ จากแหล่งข้อมูล ต่าง ๆ การได้รับรางวัลหรือสิทธิพิเศษ ต่าง ๆ การลงโทษ (ระดับบุคคล)	ส่งเสริมคุณธรรมในองค์กรและพื้นที่ การยกย่องต้นแบบความดี ระดับองค์กร 4,923 แห่ง ระดับพื้นที่ จังหวัดคุณธรรม 10 จังหวัด

ดังที่ได้กล่าวมา ผู้เขียนจึงมีข้อเสนอแนะการประยุกต์ใช้ระบบเครดิตทางสังคมกับการส่งเสริมคุณธรรมในประเทศไทย

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1.1 ระบบเครดิตทางสังคมของสาธารณรัฐประชาชนจีนและประเทศไทยมีลักษณะร่วมกันคือการเชื่อมโยงทุนทางสังคม ความสัมพันธ์ขององค์กรที่เกี่ยวข้องกันทางสังคม (Social Ties) ในรูปแบบเครือข่าย (Network) ที่ร่วมสร้างบรรทัดฐานของสังคม (Norms) (Granovetter, 1973) สาธารณรัฐประชาชนจีนเชื่อมโยงเครือข่ายธุรกิจสร้างความสัมพันธ์ที่เป็นทางการ เพื่อสร้างบรรทัดฐานทางพฤติกรรมของประชาชน สำหรับประเทศไทยเชื่อมโยงทุนทางสังคมซึ่งตามแนวคิดของ Putnam (1993) ที่กล่าวว่าระดับทุนทางสังคมขึ้นอยู่กับจำนวนเครือข่ายที่เชื่อมโยง ซึ่งประเทศไทยเชื่อมโยงเครือข่ายองค์กรต่าง ๆ ตามแผนส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ และขยายจำนวนเพิ่มขึ้น ดังนั้นรัฐบาลควร

พัฒนาและปรับเปลี่ยนเป็นรัฐบาลดิจิทัล (Digital Government Transformation) หรือการเป็นภาครัฐที่เชื่อมโยง เสมือนเป็นองค์กรเดียวเพื่อส่งเสริมให้เครือข่ายองค์กรและประชาชนเข้ามามีระบบเครดิตทางสังคม

1.2 การใช้ระบบเครดิตทางสังคมกับการปลูกฝังคุณธรรมในประเทศไทยต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกภาคส่วนในสังคม (Public Private People Participation) เน้นรูปแบบการส่งเสริมคุณธรรมด้วยความสมัครใจมากกว่าการบังคับให้ทำความดี และการกำหนดนโยบายหรือกำหนดบทลงโทษ ดังนั้นนโยบายสาธารณะจะเป็นเครื่องมือสำคัญในการสร้างศักยภาพการส่งเสริมคุณธรรมในสังคมไทยอย่างครอบคลุม

1.3 รัฐบาลไทยควรกำหนดระบบเครดิตทางสังคมในอย่างชัดเจน โดยมีหน่วยงานกลางรับผิดชอบและมุ่งเน้นการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมระดับบุคคลในชีวิตประจำวัน เช่น ธนาคุณความดีกู้เงินผ่านหลักประกันความดี หรือสิทธิประโยชน์ต่าง ๆ เป็นต้น

2. ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

2.1 ประเด็นด้านความพร้อมของเทคโนโลยี เป็นจุดอ่อนของประเทศไทยต่อการนำระบบเครดิตทางสังคมในการส่งเสริมคุณธรรม ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องพัฒนาเทคโนโลยี ซอฟต์แวร์ และสร้างระบบฐานข้อมูลและแอปพลิเคชันสนับสนุนการส่งเสริมคุณธรรม (Shared Application Enabling Services)

2.2 ระบบเครดิตทางสังคมต้องใช้เทคโนโลยี เพื่อรวบรวมการดำเนินงานส่งเสริมคุณธรรมทั้งใน

ระดับพื้นที่และองค์กรให้หน่วยงานต่าง ๆ เข้าถึง และปรับใช้ส่งเสริมคุณธรรมในองค์กรหรือพื้นที่อย่างเหมาะสม

2.3 การจัดทำฐานข้อมูลประชากร ซึ่งรัฐบาลจีนได้รวบรวมฐานข้อมูลขนาดใหญ่ (Big Data) หรือรัฐบาลอินเดียได้จัดตั้ง Aadhaar ฐานข้อมูลกลางแห่งชาติที่รวบรวมข้อมูลประจำตัวบุคคลซึ่งรวมถึงข้อมูลอัตลักษณ์ทางชีวภาพ เช่น ลายนิ้วมือ ภาพสแกน ม่านตา เป็นต้น เพื่อใช้ระบุตัวตนและสามารถใช้ให้คะแนนความดีที่ทำได้

References

- Ahmed, S. (2017). *Cashless society, cached data—Security considerations for a Chinese social credit system*. Citizenlab. <https://citizenlab.ca/2017/01/cashless-societycached-data-security-considerations-chinese-social-credit-system/>
- Bank of Thailand. (2017). *Yunnan economic and monetary report 2017*. Bank of Thailand.
- Credit China. (2018). *Websites of local social credit pilot cities*. <https://www.creditchina.gov.cn/home/index.html>
- Community Organizations Development Institute. (2020). *Moral Bank, Nong Sarai Subdistrict, Phanom Thuan District, Kanchanaburi Province*. <https://web.codi.or.th/20200207-10743/> [in Thai]
- Department of Mental Health, Ministry of Public Health. (2021). *The Ministry of Public Health is committed to being a moral organization with “sufficiency, discipline, honesty, volunteering”*. <https://www.dmh.go.th/news-dmh/view.asp?id=31073> [in Thai]
- Donnelly, D. (2021). *An introduction to the china social credit system*. NH Global Partners. <https://nhglobalpartners.com/chinas-social-credit-system>
- Gertz, B. (2019). *Social credit system, China mass surveillance tool, designed to enforce political control*. Washington Times. <https://www.washingtontimes.com/news/2019/dec/9/social-credit-system-china-mass-surveillance-tool/>
- Granovetter, S. (1973). The strength of weak ties. *The American Journal of Sociology*, 78(6), 1360-1380.
- Hatton, C. (2015). *China social credit: Beijing sets up huge system*. BBC. <https://www.bbc.com/news/world-asia-china-34592186-explained/>
- Jitniyom, S. (2019). *Improve people’s quality of life for sustainable happiness with the Nong Sarai Subdistrict Community Fund*. Thaiichr. <https://bit.ly/3A2QC3y> [in Thai]

- Kostka, G. (2018). China's social credit systems and public opinion: Explaining high levels of approval. *New Media & Society*, 21(7), 1565-1593.
- Lee, A. (2020). *Explainer / what is china's social credit system and why is it controversial?* SCMP. <https://www.scmp.com/economy/china-economy/article/3096090/what-chinas-social-credit-system-and-why>
- Moral Promotion Board. (2015). *National integrity plan 2014-2016 (revised version)*. Moral Promotion Center. [in Thai]
- Moral Promotion Center. (2019). *10 phenomena of morality and ethics in Thai society*. Moral Promotion Center. [in Thai]
- Moral Promotion Center. (2021a). *Information of the organization's network of moral centers*. <https://bit.ly/39c6vK6> [in Thai]
- Moral Promotion Center. (2021b). *Term of reference: Concepts and feasibility of implementing social credit system mechanisms*. https://moralcenter.or.th/images/PDF_Purchase/2021/30-04-64 [in Thai]
- Na Sakolnakorn, T. P. (2013). Book review: Ted C. Fishman, China Inc. *Panyapiwat Journal*, 4(2), 174-178. [in Thai]
- National Development and Reform Commission. (2018). *The list of the first batch of model cities for the construction of the social credit system is announced*. http://www.ndrc.gov.cn/xwzx/xwfb/201801/t20180109_873409.html
- Office of the conference, the Secretariat of the Senate. (2020). *Summary of the senate meeting the 14th/2020, Tuesday 14 July 2020*. <https://bit.ly/2YUQExB> [in Thai]
- Office of the Public Sector Development Commission. (2020). *Anti-corruption action monitoring report fiscal year 2020 for 6 months (October 2019-March 2020)*. Office of the Public Sector Development Commission. [in Thai]
- Putnam, R. (1993). *Making democracy work: Civic traditions in modern*. Princeton University Press.
- Shahin, S., & Zheng, P. (2020). Big data and the illusion of choice: Comparing the evolution of india's aadhaar and China's social credit system as technosocial discourses. *Social Science Computer Review*, 38(1), 1-17.
- State Council. (2007). *Opinions of the state council concerning the construction of the social credit system*. http://www.gov.cn/zwgg/2007-04/02/content_569314.html [in Thai]
- State Council. (2017). *Notice of the state council on issuing the planning outline for the construction of the social credit system (2014-2020)*. http://www.gov.cn/zhengce/content/2014-06/27/content_8913.html
- Sub-Committee on Morality, Ethics in the Committee on Religion, Morality, Ethics, Arts and Culture, Senate. (2013). *Summary of sub-committee on morality meeting the 10th/2013, Tuesday 14 July 2020*. https://www.senate.go.th/document/mSummaryM/Ext14/14601_0001.PDF [in Thai]

- Thararoop, N., & Limledjalearnvanit, N. (2016). The lesson learned from implementation of national integrity plan under the practice of moral assembly. *Suthiparithat Journal*, 30(93), 193-207. [in Thai]
- Thararoop, N., & Limledjalearnvanit, N. (2017). Lesson learned from the promotion moral in Thai society during the 2014-2016. In *The 56th Kasetsart University Annual Conference, 6-9 February 2017* (pp. 38-39). Kasetsart University. [in Thai]
- Thararoop, N., Phimolsri, T., Limledjalearnvanit, N., & Wongthongdee, S. (2021). Cultivating integrity cultures for the prevention and suppression of corruption. *Suthiparithat Journal*, 35(3), 81-97. [in Thai]
- Thaipost. (2019). *China and social credit system*. <https://bit.ly/3lPF9Q0> [in Thai]
- Vorakitphokatorn, S., Pokpong, S., Yongyuan, B., Musikphan, W., & Saithong, S. (2009). *Complete research report, features and process of implantation morality and ethics in Thailand*. National Institute for Child and Family Development, Mahidol University. [in Thai]

Name and Surname: Nitiphol Thararoop

Highest Education: Master of Arts (Public Administration),
Kasetsart University

Affiliation: Dhurakij Pundit University

Field of Expertise: Public Administration

Name and Surname: Nutthawadee Limlerjalearnvanit

Highest Education: Master of Arts (Applied Linguistics),
King Mongkut Institute of Technology Ladgrabung

Affiliation: King Mongkut Institute of Technology Ladgrabung

Field of Expertise: Appiled Linguistics and Social Science